

KAREL IV. – ekolog!?

Přicházím s touto esejí na den přesně ve výročí 700 let od narození Otce vlasti, Karla IV. Po právu je - nejen dnes - vzpomínán jako zakladatel hradů, kostelů a katedrál, a konečně i lázní a mostů, které nesou jeho jméno. Připomenu tohoto velkého panovníka nám, rybářům, slovy Zdeňka Šimka z jeho krásné knihy *Pod hladinou řek a rybníků**): Veliký rozvoj našeho rybníkářství nastává za Karla IV., který v rybnících viděl víc, než jen zařízení k chovu ryb. Často se citují panovníkova moudrá slova z roku 1356:

„Všem stavům i městům nařízení dávám pilně stavěti rybníky, jednak aby bylo postaráno o hojnost ryb pro potravu lidu, dále pak, aby se voda z bahnisek a močálů v nich mohla nashromazďovati, za účinku slunce a teplých větrů odpařovati a jako vodní pára blahodárně působila na okolní rostlinstvo. Mimo to má rybník ještě úkol v dobách rozlití vod trvalými dešti nebo táním sněhu velkou část vody zadržeti a tím náhlým povodním v krajinách níže ležících zabrániti.“

Za jeho vlády byly, jak uvádí Zdeněk Šimek, zakládány rybníky v jižních Čechách, v okolí Doks, na Pardubicku i jinde. Co na to současní ekologové (a nedej bože ekologisté)? Nebudou litovat zániku významných rostlinných a živočišných biotopů, jakými bahniska a močály jsou? Pravda je potvůrka „sebestředná“ a ukrývá se často uprostřed. Tak to zvažme, páni muškaři, sami! Nejsme snad vděční za rybníky a retenční nádrže, kam se se svou muškovou udicí dnes, kdy jsou v řekách lososovitě ryby „daleko od sebe“, čím dál častěji uchylujeme? Kam se miska vah nakloní? Ne! Já vidím Karla IV. jako velkého člověka, myslitele s racionálním ekologickým myšlením. Je na vás, dáte či nedáte, mi za pravdu. Pokud máte prázdnou číš, nalejte vína a připijme na jeho památku!

*) Zdeněk Šimek, druhé, doplněné a přepracované vydání, ORBIS, Praha, 1965, str. 250